

Rättsfallssamlingen

Förenade målen C-184/15 och C-197/15

Florentina Martínez Andrés
mot
Servicio Vasco de Salud
och

Juan Carlos Castrejana López
mot
Ayuntamiento de Vitoria

(begäran om förhandsavgörande från
Tribunal Superior de Justicia del País Vasco)

”Begäran om förhandsavgörande — Socialpolitik — Direktiv 1999/70/EG — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Klausulerna 5 och 8 — Användande av på varandra följande visstidsanställningar — Åtgärder för att förhindra missbruk som uppstår genom användandet av på varandra följande visstidsanställningskontrakt eller visstidsanställningsförhållanden — Sanktioner — Omvandling av en visstidsanställning till en ’icke-fast tillsvidareanställning’ — Effektivitetsprincipen”

Sammanfattning – Domstolens dom (tionde avdelningen) av den 14 september 2016

1. *Socialpolitik — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Direktiv 1999/70 — Åtgärder för att förhindra missbruk som uppstår genom användandet av på varandra följande visstidsanställningskontrakt — Anställda vid administrationen — Nationell lagstiftning enligt vilken endast personer som omfattas av arbetsrättsliga bestämmelser har rätt att behålla arbetet vid sådant missbruk — Personer som anställts på grundval av förvaltningsrättsliga bestämmelser nekas en sådan rätt — Otillåtet — Undantag — Förekomsten av en effektiv åtgärd för att beivra sådant missbruk i förhållande till dessa anställda — Kontroll av den nationella domstolen*

(Rådets direktiv 1999/70, klausulerna 3.1 och 5.1 i bilagan)

2. *Socialpolitik — Ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP — Direktiv 1999/70 — Förfaranden för att säkerställa efterlevnaden av skyldigheterna enligt nämnda direktiv — Effektivitetsprincipen — Nationell lagstiftning som innebär att en visstidsanställd är tvungen att väcka ny talan om fastställande av lämplig sanktionsåtgärd när en rättslig myndighet har slagit fast att på varandra följande avtal om visstidsanställning har missbrukats — Otillåtet i den mån lagstiftningen leder till processuella olägenheter vilka medför att det blir orimligt svårt att utöva de rättigheter som tillerkänns enligt unionsrätten — Iakttagande av rätten till ett effektivt domstolsskydd — Den hänskjutande domstolens kontroll*

(Rådets direktiv 1999/70, bilagan)

1. Klausul 5.1 i ramavtalet om visstidsarbete, som återfinns i bilagan till direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP, ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för att de nationella domstolarna i den berörda medlemsstaten tillämpar en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i de nationella målen, på så sätt att personer som administrationen har anställt genom ett anställningsavtal som omfattas av arbetsrättsliga bestämmelser har rätt att behålla arbetet vid missbruk av på varandra följande avtal om visstidsanställning, medan en sådan rätt generellt sett inte tillerkänns dem som administrationen har anställt på grundval av förvaltningsrättsliga bestämmelser, såvida det i den nationella rättsordningen inte finns någon annan effektiv åtgärd för att beivra sådant missbruk i förhållande till de sistnämnda, vilket det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera.

Det ankommer nämligen på domstolarna i den berörda medlemsstaten att säkerställa att klausul 5.1 i ramavtalet iakttas, genom att se till att arbetstagare som har drabbats av missbruk av på varandra följande avtal om visstidsanställning inte avskräcks – i förhoppning om att kunna vara fortsatt anställda i den offentliga sektorn – från att vid nationella myndigheter, inbegripet domstolar, göra gällande de rättigheter som följer av att alla förebyggande åtgärder som avses i klausul 5.1 i ramavtalet genomförs genom den nationella lagstiftningen.

Den nationella domstol vid vilken talan väckts ska i synnerhet försäkra sig om att det beträffande samtliga visstidsanställda i den mening som avses i klausul 3.1 i ramavtalet finns möjlighet att tillämpa de påföljder som föreskrivs i den nationella lagstiftningen gentemot deras arbetsgivare när dessa arbetstagare har drabbats av missbruk som uppstår genom användande av på varandra följande avtal, och detta oavsett hur deras avtal kvalificeras enligt nationell rätt.

Eftersom det, i förhållande till dem som anställts inom administrationen på grundval av förvaltningsrättsliga bestämmelser, inte finns någon annan likvärdig och effektiv skyddsåtgärd, skulle en åtgärd genom vilken dessa visstidsanställda likställdes med arbetstagare som har en icke-fast tillsvidareanställning, således kunna anses utgöra en lämplig åtgärd för att beivra missbruk av avtal om visstidsanställning och undanröja följderna av att bestämmelserna i ramavtalet åsidosatts.

(se punkterna 51–54 samt punkt 1 i domslutet)

2. Bestämmelserna i ramavtalet om visstidsarbete, som återfinns i bilagan till direktiv 1999/70 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP, jämförda med effektivitetsprincipen, ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för nationella processuella regler som innebär att en visstidsanställd är tvungen att väcka ny talan om fastställande av lämplig sanktionsåtgärd när en rättslig myndighet har slagit fast att på varandra följande avtal om visstidsanställning har missbrukats, eftersom detta leder till att arbetstagaren drabbas av processuella olägenheter – bland annat med avseende på kostnader, varaktighet och bestämmelser om företrädande – vilka medför att det blir orimligt svårt för arbetstagaren att utöva de rättigheter som vederbörande har enligt unionsrätten.

Det ankommer nämligen på den hänskjutande domstolen, och inte på EU-domstolen, att pröva huruvida den aktuella medlemsstaten har vidtagit samtliga åtgärder som krävs för att den ska kunna säkerställa ett effektivt domstolsskydd med iakttagande av principerna om effektivitet och likvärdighet.

Vad särskilt avser effektivitetsprincipen ska den nationella processuella bestämmelsen bedömas med beaktande av bestämmelsens funktion i förfarandet som helhet – med beaktande av dess förlopp och särdrag – i de olika nationella rättsinstanserna. Härvid ska, i förekommande fall, de principer som ligger till grund för det nationella domstolssystemet beaktas, såsom skyddet för rätten till försvar, rättssäkerhetsprincipen och principen om en ändamålsenlig handläggning av målet.

(se punkterna 60, 61 och 64 samt punkt 2 i domslutet)